

Sygn. akt III AUz 269/12

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący :	SSA Lena Jachimowska
------------------	----------------------

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy J. S. (J. S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

przy udziale zainteresowanego (...) Sp. z o.o.

o wznowienie postępowania dotyczącego ustalenia obowiązku ubezpieczenia

w związku z zażaleniem odwołującego

na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w Katowicach

z dnia 24 sierpnia 2012 r. sygn. akt XI U 177/12

postanawia: oddalić zażalenie.

/-/ SSA L. Jachimowska

Sygn. akt III AUz 269/12

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2012r., w sprawie o sygn. XI U 177/12 Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach Wydział XI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił wniosek odwołującego J. S. o zwolnienie od kosztów apelacji.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Okręgowy, po analizie oświadczenia odwołującego o jego stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, powołując się na treść przepisów art. 36, art. 96 ust. 1 pkt 4 oraz art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2010r. Nr 90, poz. 594 ze zm.), stwierdził brak podstaw do uwzględnienia wniosku ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy wskazał, że z oświadczenia odwołującego wynika, że pozostaje on we wspólnym gospodarstwie domowym z żoną oraz dwoma synami. Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej uzyskuje miesięczny dochód

w kwocie 2.228,00 zł. Równocześnie odwołujący ponosi wydatki w łącznej kwocie 990,00 zł, w tym czynsz - 350,00 zł, media - 590,00 zł, spłata zadłużenia - 50 zł. Zdaniem sądu odwołujący może bez uszczerbku dla utrzymania swojego i rodziny, uiścić opłatę podstawową od apelacji w kwocie 30,00 zł.

W zażaleniu na postanowienie odwołujący wnosił o jego zmianę w całości poprzez zwolnienie od kosztów.

Odwołujący podniósł, że działalność gospodarcza w warunkach narastającego kryzysu nie przynosi odpowiednich profitów pozwalających na oszczędność nawet w znikomym zakresie. Stwierdził on, że utrzymanie czteroosobowej rodziny za kwotę 1.290,00 zł miesięcznie, w obecnej sytuacji ekonomicznej, jest bardzo trudne, gdyż na jednego członka rodziny przypada kwota 309,50 zł, czyli poniżej minimum socjalnego. Zdaniem odwołującego opłata sądowa nie może być przeszkodą dla dochodzenia sprawiedliwego rozstrzygnięcia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jako niezasadne podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 36 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm., dalej zwaną ustawą o kosztach), w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i w sprawach odwołań rozpoznawanych przez sąd pracy

i ubezpieczeń społecznych pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30,00 zł wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

W myśl art. 102 ust. 1 cyt. ustawy, zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi pomoc dla osób, które z uwagi na trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów sądowych bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny.

Jest to zatem swoistego rodzaju kredyt, udzielany przez państwo osobom najuboższym, by w ten sposób nie zamykać im drogi sądowej dochodzenia przysługujących im praw. Podkreślenia wymaga wyjątkowy charakter tej instytucji, zasadą jest bowiem ponoszenie przez strony kosztów postępowania. Zwolnienie od kosztów sądowych winno być zatem udzielane wyjątkowo, w szczególnie uzasadnionych okolicznościach osobom nie mającym jakichkolwiek możliwości opłacania tych kosztów.

Analizując sytuację majątkową odwołującego, Sąd Apelacyjny uznał, że odwołujący może bez uszczerbku, o jakim mowa w art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach, uiścić opłatę podstawową od wniesienia apelacji. Jak wynika ze złożonego oświadczenia majątkowego, skarżący z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej uzyskuje dochód w wysokości 2.228,00 zł. Niewątpliwie zatem kwota 30,00 zł jest niska w stosunku do osiągniętych przez odwołującego dochodów. W ocenie Sądu Apelacyjnego, uszczuplenie dochodów o kwotę 30,00 zł nie może spowodować uszczerbku utrzymania koniecznego dla niego samego i jego rodziny. Ponadto, skarżący decydując się na prowadzenie postępowania sądowego winien przygotować się do niego również finansowo. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z 23 marca 2010r., sygn. akt II PZ 2/10, opubl. LEX nr 585787, zgodnie z którym „instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc winien więc w każdym przypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków, niebędących niezbędnymi do utrzymania”.

Nadto, odnosząc się do wskazywanego przez odwołującego spłacanego przez niego zadłużenia, należy stwierdzić, że spłata zobowiązań ciążących na stronie postępowania wnioskującej o zwolnienie od kosztów postępowania sądowego, nie może obciążać Skarbu Państwa. Przyjęcie przeciwnego poglądu oznaczałoby nadmierne uprzywilejowanie w zakresie opłat sądowych osób, które zaciągnęły kredyty lub posiadają inne zadłużenie. Ustawową granicą dla zwolnienia od kosztów sądowych są koszty niezbędnego utrzymania osoby fizycznej i jej rodziny, zatem wykazywanie przez taką osobę innych zobowiązań (nie o charakterze niezbędnym) wyklucza zasadność wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 września 2010 roku, sygn. akt I ACz 1082/10).

Uwzględniając okoliczności, że ubezpieczony w przedmiotowej sprawie, będącej sprawą z zakresu ubezpieczeń społecznych, nie ponosi innych kosztów sądowych, poza opłatą stałą od apelacji oraz, że odwołanie od decyzji organu rentowego, inicjujące niniejsze postępowanie sądowe zostało złożone

20 grudnia 2011r., należy uznać, że ubezpieczony posiadał wystarczającą ilość czasu, aby odłożyć stosunkowo niską, w odniesieniu do jego dochodów, kwotę 30,00 zł na wypadek konieczności złożenia apelacji.

Należy podkreślić również, że Sąd, rozpoznając wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, bada jedynie, czy strona jest w stanie ponieść koszty sądowe

w danym postępowaniu bez uszczerbku koniecznego utrzymania dla siebie i rodziny.

Sąd Apelacyjny uznał, że w przypadku ubezpieczonego uiszczenie powyższej kwoty nie spowoduje takiego uszczerbku.

Reasumując, należy stwierdzić, że ubezpieczony nie wykazał, że nie jest w stanie uiścić opłaty podstawowej od apelacji.

Mając na uwadze powyższą argumentację, Sąd Apelacyjny, uznając załalenie za bezzasadne, oddalił je na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.

/-/ SSA L. Jachimowska

JR